

Aspectes del cine

Com en moltes arts, però potser en aquesta amb més claredat que en d'altres, en cine les dicotomies apareixen en molts aspectes. Des d'una certa ortodòxia i no sense una part de raó, es diu que el cine és per excel·lència un art visual, i de tal obvietat –atenent des del suport material que el conté fins a l'acte mateix de realitzar-lo–, només en surten matisos. En origen el cine era mut, i de tant en tant apareixien en pantalla uns cartells que anunciaven, comentaven o matisaven l'acció, o un sentiment, o una realitat concreta o de fons. Amb el sonor va ser possible la distinció, discutible com

tot en aquest món, entre cine narratiu –literari, fet i fet– i cine predominantment visual. Entre els adeptes a la primera opció, Eric Rohmer; entre els de la segona, Robert Bresson.

Sense gosar parlar de la dialèctica, potser és en la síntesi on es veu la mecànica intrínseca del cine, la que permet conduir la narrativitat amb les imatges. Aquest és el terreny de Kurosawa, de Kubrick, d'Egoyan. L'argument –l'aspecte textual del guió– és la base, però les imatges són el cos on es manifesta.

Hi ha una segona dicotomia entre els cineastes que se serveixen del cine en exclusiva i que no pretenen, pregoneses intel·lectuals i expressives al marge, anar més

enllà d'allò que és i representa el cine com a art, i els qui coquetegen amb la idea de l'art englobador, dins de la vella idea, utòpica per a alguns, de l'art total capaç de contenir dins de la seva disciplina la música, la pintura, la dansa, l'arquitectura, el teatre, la poesia... Eisenstein em sembla el paradigma més clar d'aquesta opció.

Tot intent d'abstracció organitzativa topa amb la tossuderia d'un món real que es resisteix a estabular-se. On deixem Wyler, Houston, Buñuel, Fellini, Hitchcock, Godard, Pasolini? El problema no és només que tant els podríem posar en un apartat com en un altre, sinó que han fet pel·lícules molt clares en una manera de fer i d'altres molt clares en una altra.

Hi ha encara una altra dicotomia més difícil de resoldre, si és que això és possible, entre el cine que és art i el que és artesanía. Si ens acollim a les definicions de manual –producte artesà és allò que es produeix en sèrie a partir d'un model, i obra d'art és l'objecte únic procedent d'un intent de transcendir les normes de l'ofici–, sembla clar on podem situar, sense anar més lluny, la indústria nord-americana de les grans productores i el cine d'autor independent. Però si atenem els resultats, i sobretot si pretenem establir categories, ja no està tan clar. *

Il·lustració: PEP DUIXANS

T
Tot intent d'abstracció organitzativa topa amb la tossuderia d'un món real que es resisteix a estabular-se

ESTIMADA PSICOANALISTA JORDI CERVERA

Enganys útils

Són famosos els editors que han rebutjat manuscrits d'aquells que després han fet guanyar diners i fama als que es van arriscar a publicar-los i que ara ploren el seu mal ull professional, però n'hi ha d'altres que, en un excés de zel, van caure de quatre grapes en la trampa de J.K. Rowling, que va signar una novel·la amb el pseudònim de Robert Galbraith, un suposat militar retirat amb ínfulas literàries.

La van rebutjar unes quantes editorials i algunes van acompanyar la negativa d'informes demolidors en referència a la qua-

litat del manuscrit. Quan es va destapar la identitat de la veritable autora, tothom va emmudir i les vendes es van disparar. Així les coses i en la meua cursa per arribar a ser escriptor i escriptor d'èxit he pensat que seria bona cosa enviar la meua primera novel·la a unes quantes editorials i després fer córrer de manera anònima i general (en això les xarxes socials resulten unes magnífiques aliades) que en realitat aquell original no és meu i que pertany a algun autor famós. Aquí caldrà poder comptar amb la complicitat d'algun col·lega amb

habilitats digitals que s'encarregui de difondre el missatge necessari al grup de Twitter més adient, només la mesura justa per despertar recels i obrir suspicàcies, i la meitat del camí anirà sobre rodes. Com a bons gats escaldats, els editors de torn, que no podrien resistir una màcula com aquesta en els seus impecables currículums de joves economistes i gestors d'èxit, farien mans i mànigues per contractar-la. Ara em caldrà pensar un nom abans de llançar el primer tuit. Mendoza, Ruíz Zafón, Zanon, Llord, Follett o Bob Dylan? *